

Gry Jexen: »Abstrakte statuer spænder ben for at få KVINDEN skrevet ind i historien«

22. marts 2024, Information, Sektion 2 (Kultur), Side 30, Rebecca revo@information. dk..., 771 ord, Id: ea269f5f

Kulturministeren vil have flere statuer af kvinder over hele landet og har afsat et mindre millionbeløb. Men hvorfor og hvordan skal kvinderne indtage en større plads i det offentlige rum? Vi har spurgt en række kunstnere, men begynder med historiker Gry Jexen, der mener, at statuer er historieformidling før det er kunst.

Apropos indflydelsesrige kvinder, så har historiker Gry Jexen en del af æren for Kulturministerens nylige beslutning om at afsætte et mindre millionbeløb til kvindelige statuer. Da hun for seks år siden begyndte at dele viden om oversete kvinder i historien på sin instagramprofil, var der med hendes egne ord »vitterligt ingen andre«, som gjorde det.

Hendes nu årelange arbejde med profilen Kvinde kend din historie er senere blevet til blandt andet en bog og en rigtig, rigtig lang liste over kvindenavne, der fortjener en statue. Derfor ringede Kulturministeriet hende op, inden de offentliggjorde deres tiltag, og derfor ringer vi hende op nu.

Eller, faktisk vil vi især gerne høre, hvordan statuerne skal se ud. Her er Gry Jexen heller ikke i tvivl.

»Vi har brug for letafkodelige statuer af betydningsfulde kvinder fra historien fordelt ud over hele landet,« lyder det uden tøven.

Kvindestatuer skal være vellignende

Hvorfor behøver vi de statuer?

»Fordi det har stor betydning både for mænd og kvinders forståelse af sig selv i et historisk perspektiv. Statuer er jo historieformidling i det offentlige rum. Med den fordeling, vi har lige nu, skaber vi en forestilling om, at kvinder ikke har været medskabere i historien,« siger Jexen med henvisning til, at kun hver tiende statue i Danmark er af en kvinde.

»Jeg kæmper både for, at de enkelte, betydningsfulde kvinder bliver skrevet ind i historien med navns nævnelse og ansigt, så de aldrig bliver glemt igen, men også, at yngre generationer kan spejle sig bedre i historieskrivningens repræsentationer. Jeg

kan som kvinde sagtens have mandlige forbilleder, men lige nu fratager vi alle muligheden for at finde et kvindeligt forbillede.

Hvad hvis jeg ikke kan spejle mig i den betydningsfulde kvindeskikkelse?

»Der er masser af statuer af almindelige mennesker derude, for eksempel Fiskerkonen på Gammel Strand. De er vigtige, fordi de repræsenterer en bred kulturel historie om folket, som de var flest. Men vi har også brug for statuer, der viser, at selv om kvinder ikke havde den direkte adgang til magten, kunsten eller videnskaben før i tiden, så gjorde de sig alligevel gældende. Kvinder har været alle steder til alle tider i historien.

Hvordan skal statuerne så se ud?

»De skal have en helfigur eller et ansigt og så et navn. Men ofte, når vi laver nye statuer af kvinder, insisterer man på at gøre dem mere abstrakte. Og det abstrakte spænder ben for at få hende skrevet ind i den historiske bevidsthed. Monumenterne for Inge Lehmann ved Københavns Universitet og den hovedløse Inger Christensen på Østerbro kan ingen afkode, så mindet bliver aldrig implementeret.

Hvis der skal sættes forklarende skilte op, så har statuen ikke opfyldt sit formål, mener Gry Jexen, og en fodgænger på vej på arbejde skal ikke bruge en masse energi på selv at scanne en QR-kode.

»Faktisk vil jeg gå så langt, til at vi skal være dobbelt så hjælpsomme ved kvindestatuer som ved mandlige. For vi ikke har fået forudsætningen i forvejen, fordi kvinderne ikke er skrevet ind i historiebøgerne,« siger hun.

Hvis hun skal pege på et eksempel på en rigtig god, moderne bronzestatue af en kvinde, så bliver det Malene Bjelkes bronzeskulptur af skuespiller og teaterchef Betty Nansen fra 2022.

»Hun sidder på en legeplads på Frederiksberg med et manuskript som en kreativ stjerne blandt børn, der udfolder sig. Sådan én vil jeg også se af Inge Lehmann i færd med at finde Jordens kerne!

Som sagt har Gry Jexen en »næsten uendelig« liste over kvinder, der godt kunne fortjene en statue: Den magtfulde handelskvinde Sophie af Mecklenburg, der som mor til kong Christian 4. lånte ham penge til hans krige og byggerier. Nina Bang, der som den første kvinde i hele verden blev minister for præcis 100 år siden. Eller dronning Dorothea, der skaffede pавens tilladelse til at bygge et universitet i København, efter hendes mand Christian 1. på en lang rejse til Rom ikke lykkedes hermed.

»Hun har nok ikke været sød og rar. Hun har også været magtskyg,« siger Gry Jexen, for hun er ikke interesseret i at fremstille kvindelige forbilleder som entydige glansbilleder.

Er vi ikke kommet videre fra at sætte sådan nogle bronzestatuer op?

»Jeg konstaterer bare, at når det gælder mænd, så ser det ikke ud til, at vi er kommet videre fra bronzestatuetraditionen,« siger Jexen og henviser til en statue af Dirch Passer på Frederiksberg fra 2018 og en af Anker Jørgensen i Sydhavn fra 2019.

»Og når vi ikke er det, så fortjener kvinderne dem også.

»Statuer er jo historieformidling i det offentlige rum. Med den fordeling vi har lige nu, skaber vi en forestilling om, at kvinder ikke har været medskabere i historien«

Alt mediemateriale fra Infomedia er ophavsretligt beskyttet.

Du må ikke sælge, videregive, distribuere, gengive eller mangfoldiggøre mediemateriale fra Infomedia uden særlig og skriftlig aftale med udgiverne, som har ophavsretten til materialet. Det er ikke tilladt at gemme mediemateriale lokalt på f.eks. egen pc. Alt materiale skal tilgås via Infomedias systemer. En overtrædelse af nævnte er brud på ophavsretten og vil blive rapporteret til udgiverne, som har ophavsretten. Infomedia forbeholder sig ret til at kræve kompensation for misbrug, der strider mod jeres aftales bestemmelser eller gældende dansk lovgivning.

Kopiering

En aftale med Infomedia giver ikke ret til kopiering af mediemateriale. Denne ret kan opnås gennem en aftale med Copydan Tekst & Node, som dækker kopiering på tekstområdet. Læs mere om mulighederne for analog og digital kopiering for hhv. virksomheder og uddannelser på <http://www.tekstognode.dk>.